

TRADITIONAL ROMANI/GIPSY WRITINGS FOR LOCAL SCHOOLS

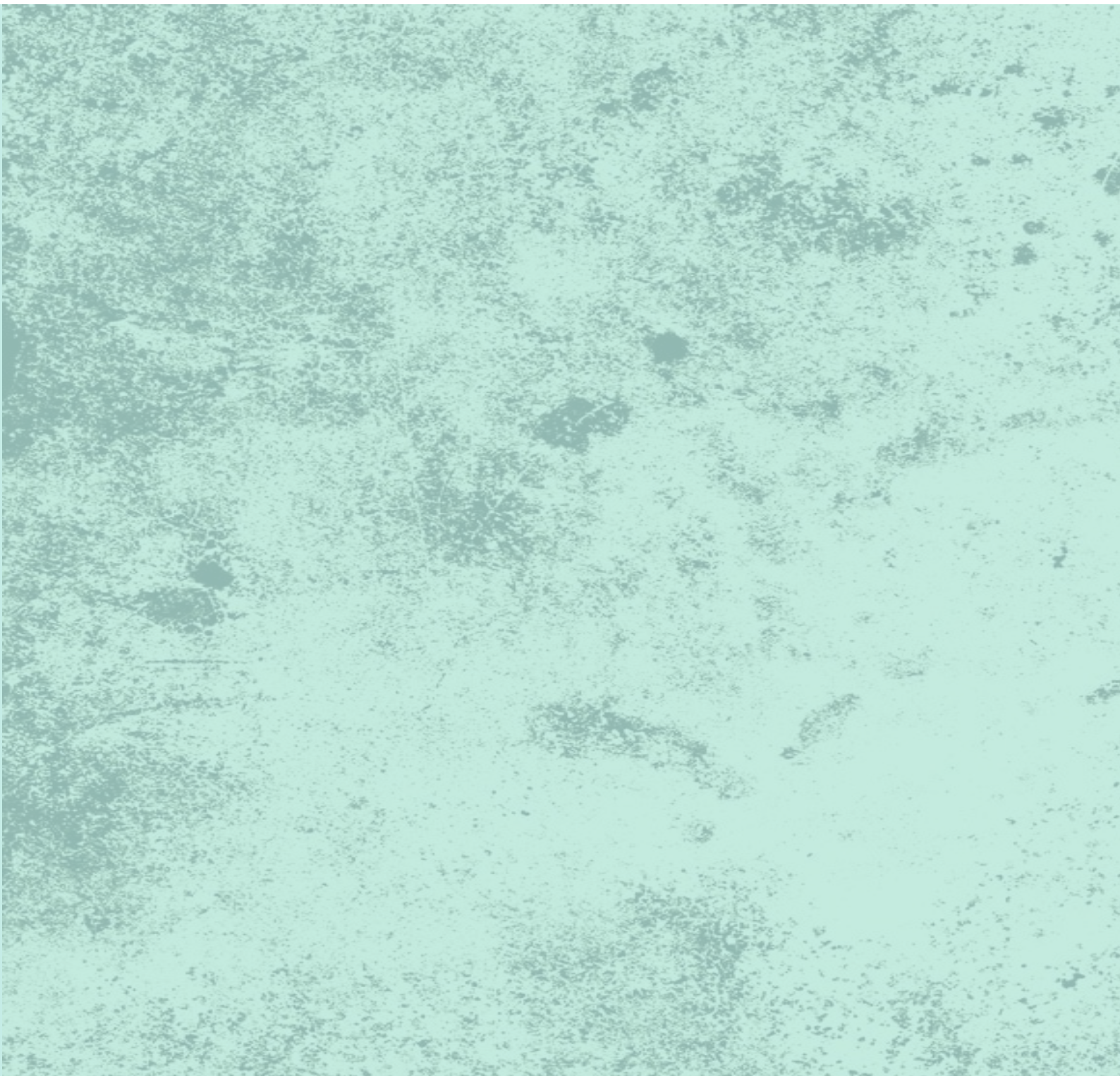

**Funding raised by
The National Lottery**

and awarded by the Heritage Lottery Fund

LOTTERY FUNDED

EROM-IMPROVING LIVES THROUGH EDUCATION

E-mail:

europeanromaorganisation

Facebook:

Erom Roma

Twitter:

@erom80

Traditional Romani writings!

And'e čhib naj kokalo

“There are no bones in the tongue” (Yet
the tongue can speak hard words)

–Romani Proverb

**Funding raised by
The National Lottery**
and awarded by the Heritage Lottery Fund

PALACHINO

Palechino, me kamav tu
Palechino, me mangav tu
Palachino, nai ma love te dav
Shey, shorriyo de mui kaliyo
Silva mande de kolkorro
Shey, shorriyo de mui kaliyo
Na Shudat tut, Na legam tut
Nai ma love, thai mangav tut
Na sim Gázho, na pachyav tut
Shay
Palechino, muiyangatar
Kai si kále firangatar
Palechino, dui kale yakha
Ándo sádo me dikhlem tu
Gádyá míshto, nashadem tu
Che galbênsa, shay perdem tu
Yo!

Palechino dean-uxto
Kai le love kai chi lem yo?
Palechino, me sim kolkorro
Palechino, shúkar státo
Kai chordyan, shay, Bari soldáto
Palechino, shúkar státo, shay.

TRANSLATE

Palechino, I love you
Palechino, I want you
Palechino, I have no money to give you
Girl, dear girl, the dark faced one
Show it to me alone
Girl, dear girl, the dark faced one
I won't throw you down, I won't beat you
Girl
Palechino, from your face
That is a black curtain
Palechino, only two black eyes
I met you in the garden
That was great, I made you elope
I loaded you with your gold coins
Oh!
Palechino, all of eighteen
Where's my money I never got?
Palechino, I am all alone
Palechino, your beautiful figure
That stole, girl, a big soldier
Palechino, beautiful figure, girl

Tsifte-Teli

La Rrômnyássa me te lav
Ándo súno la dikav
Le rakênsa na sovav
Phew ti, Dèvla, si te kèrav?
Ai Rromale, Shavale
Ai Rromale, shavale
Me sim shávo, tânk shávo
Me sim, Dèvla, kolkorro
Nai man, Dèvla, Rrômniorri
Kérko yába múrro gi
Ai Rromale, Shavale
Ai Rromale, shavale

TRANSLATE

The wife whom I shall take,
I see her in my dreams
I don't sleep at night
You tell me, God
What am I to do?
Oh Romani men,
oh Romani boys
I am youth, a young man
I am, God, alone
I have, God, no wife
My soul is already bitter

Oh Romani men, oh Romani boys.

Pentecostal

Te kames e vóya, e cháchi voya
Alek O Del ando tyo yilo
Dikhela tye bezexa
Ai vo chaches yertila tuke,
Ai angeréla tut pèsa ándo chéri

Te trayis lèsa chachimása,

TRANSLATE

If you want the joy, the true joy
Let God get into your heart
He sees your sins
And he will truly forgive you
And he will transport you into Heaven

So you can live with him with truth.

Oi Shey-bari

Oi shay-bari
So me te k rav  nda tête?
Oi, shey-bari M rro sh ro tu dil-
yardyan
Oi, shey-bari So me te k rav  nda tête?
M rro yilo pharradyan
M rro sh ro dilyardyan
Oide, D vla, shey-bariyo
Tu pendyan man
Ke tu chi mai l sa
N ma araki
Tur makilan
Oi, shey-bari
So me te k rav  nda tête?
Nai man, D vla, so kerav,
Anda tête pharruvav
Oide, D vla shey-bariyo

TRANSLATE

Oh eldest daughter
What can I do about you?
Oh, eldest daughter
You have made my head crazy
Oh, eldest daughter
What can I do about you?
You broke my heart
You have made my head crazy
Oh, God, eldest daughter
You told me
That you won't drink any more
But last night
You got drunk
Oh, eldest daughter
What can I do about you?
God, there is nothing I can do about it,
Because of you am falling apart
Oh, God, eldest daughter

Kalerdesh

Amen mánde bai Rromále
Kai bári siniya kai me dáva
Amen mánde bai Rromále
Te xása thai te piyása

Óide márdem bári shtékya

Bári shtrékya kai man baxtardyas
Aven mánde bai Romále
Kai bári siniya kai me dáva

Na Akushem ma, na mudaren ma

Brey, Rromále
Na akushen ma, on akushen ma
Shey, Sheyále

Kai matílem me pe síniya
Thai man daravéla, man daravéla e rrâkiya.
Oi ánde mánde rúzho kolumpíra
Thai phabarel la, phabarel la e rrâkiya

Alde mêk te pomenil swakonênge
Le slavorrênge thai le gostonênge
Te arakhel amèn, yoi Dévla
Beditar thai djungalimástar

TRANSLATE

Come to my place, Roma
To the lavish table I am giving
Come to my place, Roma
So that we eat and drink.
Oh, made a big strike
A big strike that has made me lucky
Come to my place, Roma
To the lavish table I am giving.
Don't cuss me out, don't put me down
Oh, Romani men Don't cuss me out,
don't cuss me out
Oh, Romani women
Because I got drunk at the table
And it frightens me, frightens me the whisky
Oh, there is a red-hot potato inside me
And the whisky is burning it up

Oh, let everybody wake up
The hosts and the guests
Oh, may God protect us

From trouble and ugliness

Ey chaj

Éta avêntar dui sheya
Le wêshèstar zêlenyá
Patriyorránsa ánde l'wast
Thai lulugyánsa ánde l'bal
Xanamíka piyav tyo rat

Háide amênde swáko ryat Kerav túke gad lolo Chireshènsa po shoro.

TRANSLATE

Behold the two girls emerging
From the forest green
With leaves in their hands
And flowers in their hair
Co-father-in-law, I drink your blood
Come visit us every night
I'll make you a red shirt

With cherries around the top.

Hêderlézi

Sa e Rróma, Daye
E bakren chinéna
Ame sam chorrórre
Dural besháva
Sa e Rróma, Daye
Amaro baro dives
Amaro baro dives
Hederlézi
Sa e Rróma, Daye
Sa e Rróma djilabéna
Sa e Rróma, Daye
E bakren chinen
Ei...
O sa e Rróma, Bábo
Sa e Rroma, O Daye
O sa e Róma, Bábo
Ei, Hèderlézi, Hèderlézi
Djurdjevdáne.
Sa e Rróma, Daye
Sa e Rróma kheléna
Sa e Rróma djilabéna
Amaro baro dives.
Sa e Rroma, Daye
Sa e Rróma bashavéna
Sa e Rróma djilabéna
E bakren chinen.
Ei, ..
O sa e Rróma, Bábo
Sa e Rróma, O Daye
O sa e Rróma, Bábo
Ei, Hêderlézi, Hêderlézi
Djurdjevdáne.

TRANSLATE

All the Roma, Mother
Are sacrificing lambs
We are very poor
I live far away
All the Roma, Mother
Our holiday
Our holiday
Hederlezi.

All the Roma, Mother
All the Roma are singing
All the Roma, Mother
They are sacrificing lambs
Hey...
Oh, all the Roma, Father
All the Roma, Mother
Oh, all the Roma, Father
Hey Hederlezi, Hederlezi
St George's Day

All the Roma, Mother
All the Roma are dancing
All the Roma are singing
Our holiday.

All the Roma. Mother
All the Roma are playing music
All the Roma are singing
They are sacrificing lambs
Hey...
All the Roma, Father

Oh, all the Roma, Mother
Oh, all the Roma, father
Hey, Hederlezi, Hederlezi
St. George's Day.

Ángala mánde duo drôma

Molatnívas sórro ryáto
Tehára ánde diminyátsa
Makyovávas amalênsa
Xasarávas múrri viyátsa
Lem-man, Dále, thai gélémtar
Kal' dui drôma me areslem
Yekh chi dur, yêkh chi pashal
D'aresáva
Dikhlem opre, dikhlem tele
Chi konikas me chi dikhlem
Me dikhlem êkh chirikliórri
Núma nas gódya chirikliórri
Sas gódya múrri deyorri
Thai woi rovélas sav d'aswênsa
Sav d'aswênsa ratwalênsa Thai woi rovélas sav
d'aswênsa
Sa balênsa phuterdênsa
Angla mánde dui drôma Thai chi zhanav savo
te lav Worka o drôm o Rromano
Worka o drôm o Gazhikano
Lem o drôm Gazhikano
Chi dur, chi páshal me gélèm
Ánde bári béda me pelem
Ánde bári béda me pelem
Xalem púnrró la papináko
Ashilémas la rrobíyáko
Xalem tsumpo le gansakáko
Ashhilem la temnitsáko.

TRANSLATE

I was having wild party all night long
Until tomorrow morning
I was getting drunk with friends
I was wasting my life
I made up my mind, Mother, and departed
I arrived at two roads
One not far, one not near
To arrive at
I looked up, I looked down
I didn't see anybody
I saw a little bird
But it wasn't a little bird
It was my dear mother
And she was crying tears
All tears of blood
And she was crying all tears
With all her hair hanging down loose
Two roads before me
And I didn't know which to take
Either the Romani road
Or the non-Romani road
I took the non Romani road
Not far, not near I went
I fell into a lot of trouble
I fell into a lot of trouble
I ate the leg of a goose
I spend some time in prison
I ate the leg of a gander
I spend some time in the dungeon

An episode in the forgotten Romani Holocaust

Ti Shane's, manúsha m, so nakhlo e Romênsa ándo maripe.

O Antonêsku tradyas but, but Rróma katar e Romúniya kai Transdinístrya, tu zhanes kai was kodo them?

Sas ánde Ukrayína pashal o Búgo.

But Rróma trádyile khote.

Nas le xabe, nas dódtorya, nas baráchi, khánchi.

Mule but Rróma.

Núma ashun! Kána avile le Nyámptsurya.

Kidine but Rróma thai ladine le ándo vapóri ánde máriya, a Káli Máriya, zhanes, pashal e Odèsa. Hay thodine ándo vapóri hârtiya, dêrzi, swáko fyal kova kai phabarel.

Atúnchi done yag o vapori, da e Rróma andre, thai sa phabárdyile.

Me zhanav.

Wúnj lênder sas múrre nyámurya, múrre kak, múrre vêrya.

Me zhanav.

Me Silas tsinorro shavorro kana nakhlo good núma me zhanav ke chachipe.

Che xoxavav túke, manúsha.

Sas o Hitler kai kerdyash Guadalajara djungali buki.

TRANSLATE

You know, Sir, what happened with the Roma during the war. Antonescu sent many, many Roma from Romania to Transdinstira, you know where that country was? It was in the Ukraine, near the river Bug.

Many Roma where send there. They had no food, no doctors, no barracks, nothing. Many Roma died.

But listen! When the Germans came. They collected many Roma and loaded them into a steamer on the sea, the Black Sea, you know, near Odessa.

And they placed inside the ship,. Newspaper, rags, every kind of thing that burns. Then they set fire to the steamer, all the Roma inside got incinerated.

I know. Some of them where my relatives, my uncle, my cousins. I know. I was a very young boy when it happened but I know it's the truth. I am not lying to you sir.

It was hotter who did this ugly deed.

Wondrous Moment

The wondrous moment of our meeting . . .

I well remember you appear
Before me like a vision fleeting,
A beauty's angel pure and clear.

In hopeless ennui surrounding
The worldly bustle, to my ear
For long your tender voice kept sounding,
For long in dreams came features dear.

Time passed. Unruly storms confounded
Old dreams, and I from year to year
Forgot how tender you had sounded,
Your heavenly features once so dear.
My backwoods days dragged slow and quiet-
Dull fence around, dark vault above-
Devoid of God and uninspired,
Devoid of tears, of fire, of love.

Sleep from my soul began retreating,
And here you once again appear
Before me like a vision fleeting,
A beauty's angel pure and clear.

In ecstasy the heart is beating,
Old joys for it anew revive;
Inspired and God-filled, it is greeting
The fire, and tears, and love alive.

I Loved You

I loved you; even now I must confess,
Some embers of my love their fire retain;
But do not let it cause you more distress,
I do not want to sadden you again.
Hopeless and tonguetied, yet I loved you
dearly
With pangs the jealous and the timid
know;
So tenderly I love you, so sincerely,
I pray God grant another love you so

Remember

A magic moment I remember:
I raised my eyes and you were there.
A fleeting vision, the quintessence
Of all that's beautiful and rare.

I pray to mute despair and anguish
To vain pursuits the world esteems,
Long did I near your soothing ac-
cents,
Long did your features haunt my
dreams.

Time passed- A rebel storm-blast
scattered
The reveries that once were mine
And I forgot your soothing accents,
Your features gracefully divine.

In dark days of enforced retirement
I gazed upon grey skies above
With no ideals to inspire me,
No one to cry for, live for, love.

Then came a moment of renais-
sance,
I looked up- you again are there,
A fleeting vision, the quintessence
Of all that`s beautiful and rare.

Green Grass

On that green grass
Gypsy wedding is danced
Me too i go to dance
i don't longer go for i don't know
i go by the river's bank
Longing for my father
I go by the rivulet's bank
Longing for my mother.

I Have

I have tongs and one hammer
And i'm still called chief
May i not have two dimes
I have humour, big stuff!
Don't look at me that i'm dark
For i'm from a big family.
Sell on, father, that foal
And get me that chap
That handsome little chap.

What

What my babies would eat?
They would eat red beans
They would drink pretty cold water
And they would have pain in the stom-
ach
And i went and i cracked
And i haven't spoken to you
What i'm gonna do, what i'm gonna
mend
To talk with you?

Lord

Lo! o lord, what have i done
I drank a lot and i got drunk
I went home to my wife
And i asked food from her
And she said: i don't have, yo!
I grabbed the axe
And i hit her in the head.
Alas !, Dad, at that pub
Dika heard
At the pub where she went.

Beautiful Meadow

On that beautiful meadow
There's a tent in the middle
There's a haughty and beautiful lass
Pretend to be sick, sister,
Fetch the bucket and go to river
So i should find you at the mill
Put the bag on and put (it) on the shoulder
For my heart is in fire
By the time you'll give your cute mouth
I quench my heart
For my little heart is in fire
Stretch your head on the fence
So i bite your ear
To keep for three days meat in (my) jaws
So you should know that i took (you) ear.

Little

Little absinthe leaflet
On that hill, on that little meadow
One soldier passes by
And there's also one cute mistress
And there's also one little horse
Long-eared one
And on the hind with redden ones (?)
He passes by to the large forests
To find his daddy
He passes by to the young forests
Up to his dark in-laws
And he'll go as far as he'll go
And again from his mouth he'll say
Alas! sister! bride! since i've got you
You didn't speak out your heart to me²¹⁴⁸
You'll sing²¹⁴⁹ one song under that little hill
The cute bride also said: i don't sing any song
For if i sing from my mouth
The cute thief hears me
And gets in your way
Oh my! what to do
I don't speak with you
And i can't live in with you
Neither at home nor in the village.

Don't Go

Don't go, uncle, far on foot
That your brother dies at home
May dear little god give
That your daddy would die
To remain your shirt for mourning²¹⁴⁹
The whole village to cry
That you're like a merchant
Highlander boy
Beanstalk.
Oh, buddy, little buddy,
Ask him what it's black.
2150
Behold!, the crazy Romanian
Who broke his head
During the lent
Good Friday.

White Wood Leaflet

And if...
and the
Churches
beat you up

And all the crosses
You got me in these places
So the sparrows to eat me
So the eagles to scream at me

Dear god will give
To break the pebble
My little brother to get out
For he sat a lot shackled
With leg cuffs at his foot
With chain on the shoulder
How sad and dark he is
He sat, mother, shackled.
On that green hill
Gypsy wedding is danced
They call me to dance
But i don't wanna go
For my brother sees me
And he cuts the hair lock in front
The hair lock and the golden one.

Don't kiss me on the road

Don't kiss me on the road
For my husband may see me
and he stabs me with the axe
and he sells me by the scale.

Uncle, on that big hill

Many gypsy carts
With the stretched tents
Uncle, those big girls
With the hems raised
With the tails put up
With the forelocks cut.

Baked Garlic Leaflet

Baked garlic leaflet
You aren't as your heart is
Green leaf little stuff
Where do you do those arrogances
In the cotton shirt
And the flax drawers,
The husband leaves home
You mend your waist
When the husband comes home
You let down your lips
The husband goes with the hammers
You remain with the mayors.
Let the lord, the little lord give me
To find you pretty dead
So the maiden would cry over you
Maiden, young wife.
Oh my, margene, yo!
You were like a merchant
On that white little horse
With the fez on your head.
Let the lord, the little lord, give me
To find you pretty dead
On that white little horse.

DORINTA

O poveste veche spune ca foarte demult, când Dumnezeu umbla pe pamânt, a chemat oamenii pentru a le împarți darurile sale. Și au venit oamenii de pe tot pamântul, cu neamul lor, la Dumnezeu. Un popor a venit sa ceara câmpuri manoase, altul sanatate, altul multe livezi și așa mai departe. Fiecare popor cerea și primea câte ceva.

Povestea,¹ [800x600]Dupa ce Dumnezeu a împarțit totul, a vazut, în departare, ca mai veneau trei barbați, cu plete negre, de statura mijlocie, și, dupa încălțari, se vedea ca umblasera un drum lung. Aceștia S-au apropiat, și-au luat cu sfiala palariile de pe cap și au ramas nemișcați în fața lui Dumnezeu.

– Cine sunteți voi, care veniți așa de târziu?

– Suntem rromi, Doamne!

– Și pe unde ați umblat pâna acum? Eu am împarțit deja totul! Dar, vazându-i Dumnezeu stând așa de smeriți și cunoscând ca sunt și saraci, îi întreba mai domol:

– Cu ce rugaminte ați venit?

– Doamne, noi am venit sa te rugam sa ne iubești.

Rugaminta rromilor i-a placut mult Domnului.

– Bine rromilor, promit ca va voi iubi.

Barbații, bucuroși, l-au mulțumit, și-au pus palariile pe cap și au vrut sa plece.

Dar Dumnezeu i-a oprit:

– Așteptați puțin! Am totuși ceva pentru neamul vostru. Primul dar pe care vi-l dau este o limba frumoasa și melodioasa. Sa o pastrați cu sfințenie! Al doilea dar sunt cântecele cele mai frumoase. Ele vor fi așa de minunate ca veți fi foarte cunoscuți pentru ele... Și Dumnezeu a mai spus:

– Al treilea dar va fi o țara minunata, care va fi locul vostru. Și acest loc va fi lumea întregă! Mergeți și, cu iubire, sa cautați libertatea și frumusețea vieții. Aceasta este dorința Mea. Dar am și Eu o rugaminte catre voi: promiteți-mi ca veți fi uniți, ca nu veți fi rai și ca va veți ajuta întotdeauna, frațește, unul pe altul.

Rromii au promis ca vor respecta cerințele Domnului, l-au mulțumit din nou și au plecat. Legenda spune ca întotdeauna când rromii și-au respectat cuvântul dat au dus-o bine, iar când au uitat de el au plâns amar.

DESIRE

An old story says that very long ago, when God was walking on the earth, he called people to share their gifts. And the people from all the earth, with their generations, came to God. A people came to ask for soft fields, another for health, another for orchards, and so on. Every nation demanded and received something.

The story, 1 [800x600] After God had divided everything, he saw outwardly that there were three men, with black hair, of medium stature, and, after wailing, they saw that they were walking a long way. They approached, took their shawls from their heads, and remained motionless before God.

- Who are you, who come so late?

- We are Roma, Lord!

- And where have you been up to now? I have already divided everything! But, seeing God as humble and knowing they were poor, he asked them more restlessly:

- What are your wishes?

- God, we came to pray for you to love us.

The Romans' prayer pleased the Lord very much.

- Good to the Roma, I promise to love you.

The men, glad, thanked him, put their hats on their heads and wanted to leave.

But God stopped them:

- Wait a minute! I still have something for your people. The first gift I give you is a beautiful and melodious language. Keep it with holiness! The second gift is the most beautiful songs. They will be so wonderful that you will be very well known for them ... And God also said,

- But the third one will be a wonderful country, which will be your place. And this place will be the whole world! Go with love and seek the freedom and beauty of life. This is My wish. But I also have a prayer to you: promise me that you will be united, that you will not be bad and that you will always help, bruise each other.

The Roma promised to respect the Lord's requirements, thanked them again and left.

The legend says that when the Romans always respected the given word they did it well, and when they forgot about him, they bitterly cried.

Picioruș de Capră Neagră

Au fost odată ca niciodată un moș și nevasta lui, care aveau trei fete. Fiecare dintre fete crescuse mare deja. Fetele se măritaseră și locuiau departe de părinți. Într-o zi femeia a rămas însărcinată. Însă, când i-a venit timpul să nască, a început să se simtă foarte rău. Din ce în ce mai rău. Și nu reușea să nască. Au chemat vecine să ajute. Au chemat moașa. Dar mama fetelor se simțea din ce în ce mai rău. Atunci moșul s-a speriat și a chemat fetele să stea cu mama lor.

Prima fată a venit și și-a îmbrățișat mama. A doua fată a venit și ea și și-a îmbrățișat mama. A treia fată a venit cât a putut ea de repede, dar a întârziat și a ajuns ultima. Tatăl s-a supărat:

- Leși afară, Picioruș de Capră Neagră, ieși afară! Ai avut ambiție cu mine! Leși afară! Eu te-am chemat să îți vezi mama și tu ai venit cel mai târziu! Leși afară!

Fata s-a întristat și s-a tras deoparte.

Între timp, mama fetelor a început să se simtă mai bine. În cele din urmă a și născut un băiat. De bucurie că femeia se simțea bine iar băiatul se născuse și el cu bine, părinții au comandat o trăsură care să plimbe prin tot orașul pe cele două fete care ajunseseră primele. Picioruș de Capră Neagră nu a fost și ea chemată. Și cum se plimbau surorile ei în oraș, veselindu-se în trăsură și bucurându-se, dintr-o dată a apărut un zmeu. Cum a venit zmeul a făcut un fum mare-mare în jurul fetelor și a luat fetele cu el.

- Unde sunt fetele, unde sunt fetele? se întreba toată lumea.

Toți oamenii din oraș căutau fetele. Moșul își căuta și el fiicele supărat. Dar nu mai dădeau de fete. Pentru nimic în lume nu mai dădeau de fete. Picioruș de Capră Neagră era și ea tristă și încerca să afle unde sunt surorile ei. Întrebând prin oraș a aflat că există o altă lume, sub oraș, la capul unui puț. O lume cu oameni și cu zmei. Și că surorile ei fuseseră răpite de zmeu de pe lumea aceea, care ar fi vrut să o prindă și pe ea. Pentru că zmeul mai avea doi frați și toți frații doreau să se mărite cu câte una dintre fete.

Atunci Picioruș de Capră Neagră a coborât în puț să își caute surorile. Și s-a luptat și s-a bătut cu zmeii. Așa vitează era Picioruș de Capră Neagră. Și a reușit fata să învingă toți trei zmeii. Apoi și-a luat surorile cu ea în trăsură și s-au plimbat toate trei prin oraș ca să sărbătorească. Iar părinții au fost foarte bucuroși, cu toți cei patru copii acum, trei fete și băiatul mic. Și au pornit o sărbătoare și au chemat toată lumea din oraș.

Am fost și eu acolo. Am mâncat, am băut, mi-au dat o țuică și o friptură. Ne-am veselit și apoi m-am întors la mine acasă. Și să țineți minte: de aceea și acum se spune când o fată e vitează Picioruș de Capră Neagră.

Punrorro kali bacriatar

S asas jekhvar jekh phuro thai leschi romni, kaj sasas len trin şaia. Svaco andar e şaia abia barilesas. E şaia prandesas thai jivenas dur katar lenghe dada. Ando jekh ghes e juvli acili khamni. Tha, kana avilo o vaht te bianel, astardias te hatiarel pes but nasul. Palem thai palem mai nasul. Thai ci aştielas te biandel. Dineas mui le perutnen te ajutisarel lan. Dine mui le phuria. Thai dai e şaienghe katiarelas pes but mai nasul. Atunci o phuro traşanilo thai dineas mui pesche şaia te beşen penghe daia. O jekhto şaia avili thai lias pe daia ande angali. O duito avili vi voi thai lias pe daia ande angali. O trinto şai avili vi voi sigo, tha avili mai palem. O dad holiasalo: - Inklio avri, punrorro kali bakriatar, inklio avri! Sas tut ambişia manţa! Inklio avri! Me diniom tut mui te dihkes te daia thai tu avilean palem! Inklio avri!

I şai holiasali thai dineas pes rigate.

Androdova, i dai e şainghe astardias te hatiarel pes mai şukar. Palem cherdias jekh şaves. Loşaliatar i juvli hatiarelas pes şukar, vaş o şavo biandilo vi vov şukar, e dada mangle jekh vurdon, kasa te phiren andar o savo foro le duien şaia, kai reslesas o jekhto. Punrorro kali bakriatar ci sasas vi voi dini mui. Thai sar phirenas pesche phenia andar o foro, asaindos ando vurdon thai loşalindoi, jekhvar avilo jekh zmeo. Sar avilo o zmeo kerdias jekh baro, baro thu trujal e şaia thai lias le şaia lesa.

- Kai sine e şaia? Kai sine e şaia? Pucenas pen savore lumia.

Savore manuşa andar o foro rodenas le şaia. O phuro rodela vi vov pesche şaia. Tha ci mai arakhenas le şaia. Andar nişto andar i lumia ci mai arakhenas le şaia. Punrorro kali bakriatar sas vi voi holiardi thai mudarelas pes te janel kai si lache phenia. Pucindoi andar o foro arakhel che si aver lumia, telal o foro, ko şero jekhe haning. Jekh lumia manuşenţa thai zmeonenţa. Thai lache phenia sasas ciorde katar e zmeoia andar kodoia lumia, kai kamenas te astaren vi lan. Andar che o zmeo sas les dui phrala thai savore phrala kamenas te prandezen svako andar e şaia.

Atunci o punrorro kali bakriatar dinias pes tele ande haning te rodel pesche phenia. Thai mardias pes thai mudardias pes le zmeonenţa. Sasas kadia de zorali o punrorro kali bakriatar. Thai zoriardias i şai te marel savoren trin zmeonen. Palem lias pesche phenia ando vurdon thai phirde savore trin andar o foro te barodivesaren. Vaş e dada sasas but loşale, savore ştar şave, trin şaia thai o tikno şavo. Thai astarde jekh barodivesa thai dine mui savoren andar o foro.

Semas vi me kothe. Haliom, piliom, dine man jekh thardimol thai jekh pechi mas. Kerdias amen te asas thai boldinioman mande khere. Thai te incheren godi: kololesche vi akana phenel pes kana jekh şai si zorali punrorro kali bakriatar.

Little Black Goat's Foot

Once upon a time there were a man and his wife and they had three daughters. Each daughter was all grown up and living with her husband, away from their parents. One day the wife got pregnant. But when her time to give birth came, she started feeling very sick. Increasingly sick. And she was struggling for many hours to have her baby. Some neighbors were called for help. The midwife had also been called. But the man's wife just continued to feel very, very sick.

So the man got scared and sent word for the girls to come home and be near their mother. The first daughter arrived and ran to hug her mother and be by her side. The second daughter arrived and ran to hug her mother and be by her side. The third daughter hurried as much as she could, but she was running late and arrived last. Her father became very upset:

"Get out, you Little Black Goat's Foot, get out! I called for you to come to your mother and you arrived late! Get out!"

The third daughter was saddened to hear her father's words and stood apart from everyone else.

Meanwhile, the girls' mother started feeling better. Finally, she gave birth to a little boy. Joyous for the birth of the boy and for the fact that the mother was feeling better, the parents arranged for a carriage to come and walk the daughters around town in celebration. Little Black Goat's Foot was not called since she had been sick. So two daughters went around town celebrating and enjoying the day. When suddenly, a dragon appeared out of nowhere and blew a huge smoke all over town and kidnapped the two girls.

"Where are the girls, where are they?" wondered the people in town.

Everybody went out looking for the girls. The father was very upset and kept looking for his daughters, but they were nowhere to be found. Little Black Goat's Foot was also very upset and kept trying to find out where her sisters were. So she kept asking around town and found out about another secret realm, under the city. It could only be accessed through a very deep pit. In this realm people and dragons lived together. She also found out that the dragon had two brothers and that the three dragon brothers had in fact planned to kidnapped all three girls and make them their wives.

And so Little Black Goat's Foot decided to descend into the pit and look for her sisters. And so she went and fought the dragons. So brave was Little Black Goat's Foot that she fought all three dragons and won. She then returned with her two sisters and took a carriage ride around town to celebrate. And the parents were very happy to have all their children together, the three girls and the new born boy. And they organized a huge festivity in town.

It was a great party. I also went there and drank and ate. We all celebrated and rejoiced. And so we always remember Little Black Goat's Foot when a girl proves to be courageous.

Băiatul care a avut milă

Afost odată ca niciodată un băiat. Tatăl băiatului era cioban și avea oi multe în grijă. Așa că băiatul și mama lui trăiau bine. Într-o zi însă tatăl băiatului a murit iar ei au rămas fără oi în grijă. Și erau săraci și trăiau greu, deși mama și băiatul munceau din greu în fiecare zi.

Băiatul se gândea cum să se descurce, în fiecare zi mergea la pădure și tăia lemne ca să le vândă. Dar deși mergea și muncea la pădure tot nu aveau bani și tot nu aveau suficientă mâncare și nu se descurcau. Iar băiatul se tot gândea la tatăl său și cât de bine le era când aveau oi multe în grijă și aveau de toate. Așa că într-o zi băiatul a rugat-o pe mama sa să împrumute niște bani ca să meargă să cumpere o oaie, să o crească, să o înmulțească și să devină și el cioban. Mama la început nu a vrut să mai facă datoriile dar băiatul a rugat-o și a rugat-o până a vorbit prin sat și a reușit să facă rost de bani, 100 de monezi.

Și a plecat băiatul spre târg să cumpere oaia. Și cum mergea el pe drum, la o răscruce s-a întâlnit cu mai mulți copii. Iar copiii prinseseră un pui de șarpe și îl chinuiau cu un băț. Băiatului i s-a făcut milă de puiul de șarpe. - Nu-l mai chinuiți, le-a spus băiatul. Dacă îmi aduceți puiul de șarpe și mi-l băgați în desagă, vă dau banii mei.

- Câți bani ai? au întrebat copiii.
- 100 de monezi. Vi-i dau pe toți, dacă îmi dați puiul de șarpe și îl lăsați în pace.
- Bine, îți dăm puiul de șarpe pentru 100 de monezi, au fost de acord copiii.

Atunci băiatul a cumpărat puiul de șarpe și s-a întors cu el în desagă acasă și i-a povestit mamei lui ce s-a întâmplat. Au pus puiul de șarpe într-un borcan.

Ce aveau de mâncare împărțeau cu el. Apoi șarpele a crescut prea mare pentru borcan, așa că l-au mutat într-un butoi. Ce aveau de mâncare împărțeau cu el. Când a crescut prea mare pentru butoi, l-au mutat în casă. Ce aveau de mâncare împărțeau cu el. Până când șarpele s-a făcut un balaur cât casa. Iar într-o zi balaurul l-a chemat pe băiat la el:

- Tu ai avut milă de mine și m-ai salvat și m-ai hrănit. Acum însă eu sunt mare și a venit vremea să mă întorc la familia mea. - Cum să te întorci? l-a întrebat băiatul. Eu nu știu unde este familia ta și cum să ajung la părinții tăi. - Te urci în spinarea mea și te duc eu în zbor. Ai încredere în mine, i-a spus balaurul.

Și a zburat băiatul în spinarea balaurului peste munți și peste văi, până au văzut în zare un foc mare. Atunci balaurul a coborât și s-a ascuns într-o vale. Și i-a spus băiatului că acolo, la focul mare, sunt părinții lui. Să meargă la ei și să le spună că el știe unde este puiul lor de mult timp pierdut. Dar orice i-ar face și cu orice l-ar amenința, să nu le spună unde este până când tatăl lui nu îi dă pietricica fermecată de sub limbă. A mers băiatul la părinții balaurului și le-a spus că știe unde e puiul lor care acum a crescut mare, dar nu le spune până nu îi dau pietricica fermecată. Părinții balauri au țipat și au amenințat, dar băiatul nu le-a spus nimic. Până când tatăl balaur a fost de acord și i-a dăruit pietricica fermecată de sub limbă. Abia atunci băiatul le-a spus unde se ascundea puiul lor și a plecat spre casă. Familia de balauri a rămas împreună, fericită.

Ajuns acasă la mama lui, băiatul i-a povestit ce s-a întâmplat și se uitau amândoi la pietricica fermecată. Și le era foame și se gândeau ce să mănânce. Cum a auzit pietricica fermecată că le era foame, imediat au apărut pe masă castroane și farfurii cu toate bunătățile. Iar din ziua aceea orice aveau în casă nevoie băiatul și mama lui, pietricica fermecată le dăruia.

Am fost și eu acolo și am mâncat și am băut cu ei și am văzut pietricica fermecată.

O şavo kai sas les mila

S asas jekhvar jekh şavo. O dad e şavesche sasas bakriari thai sas les but bakri te dikel lendar. Kadia cke vov thai leschi dai jivenas şukar. Ando iech ghes o dad e şavesche mulo thai von acile bi bakrença. Thai sasas ciororre thai jivenas phares, sathai i dai thai o şavo cherenas phari buti ando svako ghes.

O şavo godisarelas sar te kerel, pasa ghes jalas ando veş thai cinelas kaşt te bichinel len. Tha sathai jalas thai kerelas buti ando veş sa na sas len love thai ci sas len hamos thai ci d-aştienas te jiven. O şavo sa godisarelas pes lesche dades thai so şukar sas len kana sas len but bacria kai rodenas pendar thai sas len savorendar. Kadia che ando iech ghes o şavo rughiel pesche daia te jal te liel nişte love uşle kai te chinel iech bacri, te bariarel lan, te cheren mai but thai te astarel te ovel vi vov bacriari. Iechtovar i dai ci kamli te mai cherel uşlimata tha o şavo rughisar dias lan thai rughisardias lan ji kana phendias ando gav thai astardias te liel love, iech şel gologania. Thai ghelo o şavo ko diz te chinel i bacri. Thai sar jalas vov opro drom, ko iech truşul dromesco malavdias pes şavença mai but. Vaş e şave astardesas iech saporro thai mudarelas les iech caştore. E şavesche cherdias pes mila sapestar.

- Na mai mudar le ticnore sapes, phendis lenghe o şavo. Te anesa manghe le tikne sapes thai cenas le sapes ando gono, dava tut mire gologania. - Kozom gologania si tut? puşle o şave. - Iech şel gologania. Dava tut sare te den manghe o tikno sap thai mukhel les. - Şukar, das tut e tikne sapes andar iech şel gologania, e şave kamle.

Atunci o şavo chindias le tiknes sapes, thai boldinias pes lesa ando gono khere thai pendis pesche daia so cherdias. Cite le tikne sapes ando kavanoz. So sas len hamasche denas vi lesche. Palem o sap barilo but baro andar o kavanoz, tha ciceas les ando iech turtum. So sas len hamasche denas vi les. Cana barilo but baro andar o turtum ciceas les ando kher. So sas len hamasche denas vi les. Ji kana o sap kerdilo balauro sar o kher. Palem ando iech ghes o balauro dineas mui le şaves leste: - Tut sas tut mila mandar thai hastradian man thai dinian man te hau. Akana me som baro thai avilo o vaht te boldav man miri familie. - Sar te boldes tut? pucillas les o şavo. Me na janav kai si tiri familia thai sar te resau tire dadende. - Uşti opre me zenende thai ghelav tut me urial. Pachlav ande mande.

Thai uriardias o şavo ando zenia le balauroskoro opral plaia thai o haia, ji kana dihkليا mai dur iech bari iag. Atunci o balauro dinias pes tele ande har thai garavdias pes thai phendias le şavesche che cothe, che bari iag si pesche dada. Te jal lende thai te phenel lenghe che vov janel kai si o tikno balauro de butv vaht naşavdo. Orso cherela thai orso phardela, te phenena kai si ji kana lesco dad na del lesche o iachardo barorro telal i cib. Gelo o şavo ko dad le balaurosko thai pendias lenghe che janel kai si lengo şavo kai akana barilo baro, tha na phenel lenghe ji kana na del lesche o iachardo barorro. E dada e balaurosko vicisarde thai phardinesarde tha o şavo ci phendias lenghe khanci. Ji kana o dad e balauroskoro kamlo thai dinias les o iachardo barorro telal i cib. Atunci o şavo phendias lenghe kai si o şavo lengoro thai ghelo pesche khere. I balauroskoro familia acile loşale.

Reslo khere pesche daia, o şavo phendias so cherdias thai vardienas o dui jene ko iachardo barorro. Thai sas len bokh, thai godisarenas te han. Sar aşundias o iachardo barorro che si lenghe bokh, sigo avile opre meseli ceare thai but lacimata. Vaş katar kodoia ghes orso kamenas o şavo thai leschi dai o iachardo barorro denas lenghe so kamenas von.

Semas vi me kothe thai haliom, piliom, lença thai dihliom o iachardo barorro.

The Merciful Boy

Once upon a time there was a boy. The boy's father was a shepherd and had many sheep in his care. So the boy and his mother lived comfortably. One day though the boy's father died and they were left with no sheep to look after. They became poor and life was difficult, although both the boy and his mother worked very hard. The boy kept thinking of a way to improve their situation, every day he went into the woods and returned to sell firewood. But although he went and worked hard, they still didn't have enough money and they still didn't have enough food and they still didn't have enough to get by. The boy kept thinking of his father and how good life was when they had sheep to look after and they never missed for anything.

So one day he decided to ask his mother to go in town and borrow some money so he can buy a baby sheep, raise it and breed it and ultimately become a shepherd himself. At first his mother didn't want to go into debt, but the boy pleaded and pleaded until she went and borrowed 100 coins.

And so the boy took the money and started the journey to the fair to buy sheep. As he was walking at a crossroads he saw a group of children. They had caught a baby snake and they kept poking it with a stick.

"Stop tormenting the baby snake", pleaded the boy. "If you bring the baby snake to me and put it in my bag, I'll give you all my money." "How much money do you have?" asked the children. "100 coins. You can have it all if you just leave the little baby snake alone and give it to me." "Fine, you can have the baby snake for 100 coins", agreed the children.

And so the boy bought the baby snake and came back home and told his mother what had happened. At first they kept the small baby snake in a jar. Whatever food they had they shared with it. After a while the snake outgrew the jar and they moved it to a barrel. Whatever food they had they shared with it. When the snake outgrew the barrel they moved it into the house. Whatever food they had they shared with it. Until the snake grew into a dragon as large as the house itself.

One day the dragon called the boy to him. "You took mercy on me and you saved me and you fed me", said the dragon. "However, now I am all grown up and it is time for me to return to my family." "How can you return?" asked the boy. "I don't know where your family is or how to reach your parents." "Climb on my back and I'll fly you over there. Trust me", said the dragon.

So, on top of the dragon, the boy flew across mountains and valleys, until they reached a place where a large fire was visible on the horizon. The dragon descended and hid in a valley. He then shared with the boy that the dragon parents could be found at the large fire they were seeing. The boy was to go to them and tell them that he knows where their long lost son was. But whatever they did and however they threatened him, he was not to tell them where the son dragon was until the father relinquished the magic stone he kept under his tongue.

So the boy went to the dragon's parents and told them that he knows where their long lost son is, but they cannot know his location until they give him the magic stone. The dragons screamed and threatened him, but the boy kept silent. Until the father dragon agreed and gave him the magic stone he kept under his tongue. Only then did the boy reveal the location of their son and started the journey back home. The family of dragons was now reunited and happy.

Once home, the boy told his mother about his journey. They both looked at the magic stone and wondered. Since they kept growing hungry they tried to figure out what they had to eat. Once the magic stone heard them saying they were hungry, suddenly the table was filled with pots and pans containing all kinds of delicious food. And from that day forward whatever the boy and his mother needed, the magic stone would give it to them. I also went there and ate and drank with them and saw this magic stone.

Romani Writing Day

Ah, gella, what have you done

You deceived yourself alone

During the Lent

Three times you laid shackled

Now if you'll stay again

You won't be yourself

If you'll stay, you'll remain seated

For I know that you won't get out

Sit, gella, with your babies

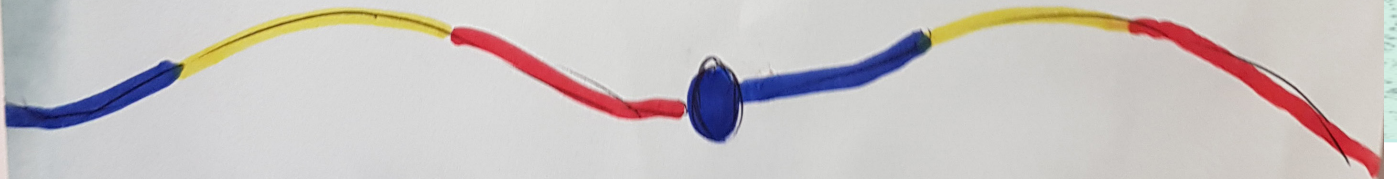
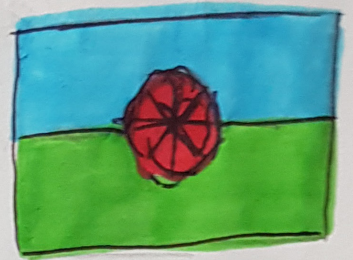
For there's trouble with the teeth

Sit, gella, with your cute wife

For there's trouble with death

Thus he was dejected

He hasn't got into any trouble.

Stone your green leaf

C'mon, man, man, go!

All the little gypsies

~~the~~ went away

And we remained home

and the little one went

also to drink that

sweetish wine and

yo ve, vige, las!

Let's pledge something

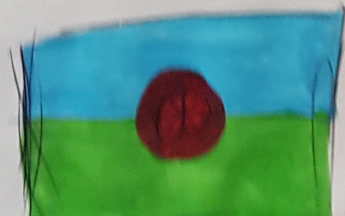
To drink some street wine

I haven't told you, many

To wash the little white thread

To make it a flower

so I would also

On that broad glade
Many stretched tents
With golden beams
With silver transversal beams
I go home and think
With whom to talk?
For that with whom I was to talk
She's gone and left me
So shus I thought
I went to the pub
And I drank until I got stoned.

Roma

O Lord, I'm a little boy
Foreign and lonely
on the Danubels bank
There's a gypsy King
But in the river he drowned
pharaoh was his name.
For he was a great King
But now he's under the water
He eats fish tail.

Pharaoh
Gypsy King
Fish tail

EROM–IMPROVING LIVES THROUGH EDUCATION

E-mail :europeanromaorganisation

Facebook :Erom Roma,

Twitter:@erom80

TRADITIONAL ROMANI WRITINGS !

**Funding raised by
The National Lottery**
and awarded by the Heritage Lottery Fund

